

TRAFIKVERKET

Skolmaterial för dialog och reflektion om alkohol och droger i trafiken

Högstadiet. Pratmanus till föräldramöte.

1

Don't drink & drive startades av Vägverket år 2003 och syftar till att göra ungdomar uppmärksamma på riskerna med rattfylleri.

Don't drink & drive ska bidra till att rädda liv och förhindra allvarliga skador i trafiken.

Aktiviteterna inom don't drink & drive sker tillsammans med ungdomar och er som möter ungdomar – föräldrar, skolor och idrottsföreningar m fl.

Don't drink & drive vill ge dig styrka och insikt att:

- aldrig köra alkohol- eller drogpåverkad
- vägra åka med en påverkad förare
- hindra andra från att köra påverkade

Det handlar om att rädda liv.
Och det gäller dig och dina vänner.

2

Don't drink & drive skall hjälpa ungdomar att själva göra skillnad. Genom de olika aktiviteterna får ungdomar stöd och argument för att våga välja att:

- Aldrig köra alkohol- eller drogpåverkade
- Vägra åka med en onykter förare
- Hindra andra att köra påverkade

Kalla fakta

Den typiska dödsolyckan på moped är en 15-årig man på trimmad moped som kör rakt in i en personbil i en landsvägskorsning skyltad 70 km/tim. Mopedisten tappar hjälmen och omkommer på grund av en skallskada.

3

Alkohol och droger ger ofta upphov till ett högre riskbeteende som tydligt kan kopplas till olyckor med dödlig eller allvarlig utgång.

Mopedister är i en mer utsatt position vid en trafikolycka än vad personbilsförare är. Risken att dödas i trafiken är minst 10 gånger större när man åker moped än när man åker bil.

En korrekt hjälmanvändning skulle i många fall kunna lindra olyckans utgång.

Kalla fakta

Hälften av mopederna är trimmade och nio av tio föräldrar känner till detta.

4

Hastigheten är avgörande för om en olycka får dödlig utgång.

En krock i 30 km/h motsvarar ett fall från första våningen. Då har man 90 % chans att klara sig utan svårare skador.

En krock i 50 km/h motsvarar ett fall från tredje våningen. Då har man bara 20 % chans att klara sig utan svårare skador.

70 km/h motsvarar ett fall från sjätte våningen och 90 km/h ett fall från tionde våningen.

Kalla fakta

Tre av fyra omkomna mopedister har inte använt hjälm eller inte haft den korrekt fastspänd.

En riktigt fastspänd hjälm skulle troligen ha räddat livet på hälften av dem.

5

Både förare och passagerare på moped måste enligt lag använda en godkänd hjälm.

Godkända hjälmar är märkta med E och SIS. Godkännandet gäller naturligtvis endast om hjälmen är korrekt fastspänd.

TRAFIKVERKET

Kalla fakta

Hälften av de motorfordonsförare i åldern 15-24 år som omkommer i singelolyckor är påverkade av alkohol.

6

Alkohol dämpar hämningar och sätter ned omdömet, minskar självkritiken och förmågan att göra realistiska bedömningar.

Alkoholen har också direkta effekter på prestationsförmågan:

- sämre synförmåga
- sämre reaktionsförmåga
- sämre koordination
- sämre uppmärksamhet

TRAFIKVERKET

Kalla fakta

Var åttonde 18-19 åring åker med en alkoholpåverkad bilförare någon gång under ett år

7

Andelen tjejer som åker med en alkoholpåverkad förare är något högre än andelen killar.

Å andra sidan är andelen rattfulla killar högre än andelen rattfulla tjejer, så problematiken är någonting som påverkar alla.

Som förälder kan man förhindra detta genom att t ex:

- skjutsa och hämta, både egna men även andras barn
- ge pengar till buss eller taxi
- se till att barnet vågar ringa hem även om han/hon har druckit alkohol under kvällen

TRAFIKVERKET

Klassens arbete

Vi kommer under terminen att arbeta med attityder och beteenden kring alkohol, droger och trafik.

Här följer några av de frågeställningar eller påståenden vi kommer att arbeta med.

8

Berätta om varför och hur ni kommer att arbeta med alkohol, droger och trafik.

Materialet bygger på diskussioner kring attityder och beteenden både generellt och vad gäller trafiksäkerhet.

Berätta lite om hur har klassen arbetat eller kommer att arbeta. Berätta om vilka övningar ni har gjort eller kommer att göra.

Heta stolen / diskussion - frågor från materialet

- Jag skulle aldrig åka med någon i trafiken som är påverkad.
- Killar är en större risk än tjejer i trafiken.
- Rattfylleri är något som angår alla.
- Var tredje dödad mopedist har alkohol i blodet.
- Hur kommer det sig att vissa kör rattfulla?

9

Tanken är att låta föräldrarna arbeta med samma frågor som eleverna.

Försök att skapa en diskussion och låt dem diskutera de olika frågorna/påståendena med varandra.

Om föräldrarna tycker att det är svårt att ta ställning eller ta rätt beslut – hur svårt är det inte för eleverna.

Vi som är vuxna har ansvar

- Att finnas där... och bry oss
- Att vara raka och tydliga
- Att våga ingripa

10

Forskningen visar att ungdomar vill ha regler och någon som bryr sig om dem. De vill veta när de gör rätt eller fel, eller går över gränsen.

De vill berätta om saker som de egentligen är medvetna om att de inte får göra.

Avsluta presentationen med att försöka förmedla att:

- Vuxna är viktiga
- Vuxna kan påverka
- Vuxna har ett ansvar

